

**Unios notatserie
nr. 5/2025**

Tryggedrøftingene 2025

Erik Orskaug, spesialrådgiver i Unio

22. mai 2025

Innhold	Side
Resultat av trygdedrøftingene 2025	4
Regulering av grunnbeløpet	7
Regulering av alderspensjon	7
Regulering av minstepensjon	8
Krav og tilbud i trygdedrøftingene 2025.....	9
Vedlegg 1: Reguleringsforskriften	11
Vedlegg 2: Historien om G og utviklingen i pensjonene	13
Vedlegg 3: Trygdedrøftingsavtalen av 2022	15

Unios notatserie på www.Unio.no (utdrag)

- Nr 1 2007 Tjenestedirektivet – en oversikt
- Nr 1 2008 Unios innspill til Likelønnskommisjonen januar 2008
- Nr 6 2010 Kombinasjon arbeid og pensjon
- Nr 5 2011 Uførepensjon og skatt
- Nr 1 2012 På arbeidsgivers nåde - privat tjenstepensjon
- Nr 2 2012 Er forskning arbeid?
- Nr 5 2012 Hybriden – tjenstepensjon à la carte
- Nr 6 2012 Frontfagsmodellen – modell under press
- Nr 7 2012 Hybriden – Unios høringssvar
- Nr 1 2013 Yngre årskull og offentlig tjenstepensjon
- Nr 5 2013 Ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon fra 2015
- Nr 6 2013 Ny uførepensjon i privat tjenstepensjon fra 2015
- Nr 4 2014 Handelsavtaler og handel med tjenester
- Nr 6 2014 Offentlig tjenstepensjon målt mot andre tjenstepensjonsordninger
- Nr 5 2015 Produktivitet – Unios kommentarer til Produktivitetskommisjonens innstilling
- Nr 2 2016 Produktivitet II – Unios kommentarer til Produktivitetskommisjonens andre innstilling
- Nr 3 2016 Hvor høy avkastning bør det forutsettes for innskuddspensjon?
- Nr 4 2016 Regjeringen vil ikke forhandle offentlig tjenstepensjon
- Nr 7 2016 Innskuddspensjon – arbeidsgivers drøm
- Nr 8 2016 Cappelen-utvalget
- Nr 5 2019 Unios innspill til regjeringen Solberg i forkant av 2021-budsjettet
- Nr 1 2020 Korona unntakstilstand
- Nr 2 2020 Finanspolitiske tiltak i forbindelse med korona-pandemien
- Nr 4 2020 Om å ta ut folketrygden ved 67 år og fortsette i jobb – virkninger av samordningsreglene
- Nr 5 2023 Pensjon for slitne arbeidstakere
- Nr 4 2024 Medlemmer og yrkesaktive i LO, Unio, YS og Akademikerne
- Nr 5/2024 Unios kommentarer til regjeringen Støres forslag til statsbudsjett for 2025
- Nr 1 2025 Unios innspill til regjeringen Støre i forkant av statsbudsjettet 2026
- Nr 2 2025 2025 – Det store pensjonsåret
- Nr 3 2025 Lønnsforskjeller mellom offentlig sektor og industrien for ansatte med høyere utdanning
- Nr 4 2024 Unios kommentarer til Revidert budsjett 2025 og Kommuneproposisjonen 2026
- Nr 5 2025 Trygdeoppgjøret 2025

Unios notatserie gir bakgrunn og kommentarer til aktuelle faglige og politiske spørsmål. Her trykker vi også Unios syn i viktige høringssaker og våre innspill i forbindelse med statsbudsjett mv.

22. mai 2025

Trygdedrøftingene 2025

For tredje år på rad ble reguleringsforskriften fulgt fullt ut, og alderspensjonene ble regulert med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Dette sikrer alderspensjonistene realinntektsvekst når lønnstakerne har reallønnsvekst. Til tross for en stor bom på prisvekstanslaget i fjorårets trygdeoppgjør, som pensjonistene må «betale for» i år, vil alderspensjonistene få en realinntektsvekst på 0,6 pst om regjeringens anslag på lønns- og prisvekst i år slår til. Fra 1. mai reguleres alderspensjonene med 3,71 pst, mens grunnbeløpet øker med 4,94 pst, nytt grunnbeløp blir 130 160 kroner.

Regulering med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst gir kjøpekraftsforbedring

Regulering av alderspensjonene med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst var et krav fra Unio i mange år. Det tidligere reguleringsregimet med «lønnsvekst fratrasket 0,75 prosent» ga unødige store svingninger, og tapene for alderspensjonistene var store når reallønnsveksten var lav eller negativ, noe som også bidro til å svekke oppslutningen om det gamle reguleringsregimet. Trygdeoppgjøret 2025 er det tredje året der omleggingen til et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst fullt ut får virkning for reguleringen av alderspensjonene.

Regulering med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst vil over tid sikre pensjonistene halvparten av den realinntektsveksten som arbeidstakerne har. Stortingets opprinnelige intensjon med underreguleringen er dermed ivaretatt.

Lønnsvekst over frontfagsramma i fjor

Spesielt for årets trygdeoppgjør er etterreguleringen for at det ble lagt til grunn for lav lønnsvekst i fjorårets trygdeoppgjør. Fjorårets frontfagsramme var på 5,2 pst, mens nasjonalregnskapets tall for lønnsveksten i 2024 er på 5,6 pst. Det antas at det er de uorganiserte delene av arbeidslivet som bidro til at lønnsveksten ble høyere enn frontfagsramma i fjor. Da trygdeoppgjør i fjor la til grunn en lønnsvekst i 2024 på 5,2 pst, likt med frontfagsramma, vil både grunnbeløpet og alderspensjonene bli etterregulert i år fordi sammenlikningen gjøres med statistikken i nasjonalregnskapet.

Resultat av trygdedrøftingene 2025

Grunnbeløpet øker med 4,94 prosent eller 6 132 kroner til 130 160 kroner fra 1. mai 2025, og ny minstepensjon blir 279 933 kroner. Grunnbeløpet vil ha en årsvekst fra 2024 til 2025 på 4,82 pst. Løpende alderspensjonen og løpende minstepensjoner vil øke med 3,40 pst på årsbasis og 3,71 pst fra 1. mai. Dette er klart etter at trygdeoppgjøret ble avsluttet 22. mai 2025.

Tabell 1: Økning i grunnbeløp, minste pensjonsnivå og alderspensjon i 2025

	Økning per 1. mai 2025		Ny per 1. mai 2025	Årsvekst 2024-25
	Prosent	Kroner		
Grunnbeløp	4,94	6 132	130 160	4,82
Minste pensjonsnivå	5,98	15 799	279 933	4,93
Alderspensjon	3,71			3,40
*Minste pensjonsnivå som gjelder for de som er født i 1953 og tidligere, fikk en ekstraordinær økning på 6000 kr per 1. mai 2025 i tillegg til vanlig regulering på 3,71 pst.				

Tabell 2 viser forventet realinntektsutvikling for alderspensjonister og lønnstakere i 2025 gitt anslagene på lønnsveksten på 4,4 pst og prisveksten på 2,8 i Revidert nasjonalbudsjett 2025. Dette gir en forventet økning i realinntekten for en enslig alderspensjonist på 0,6 pst, mens lønnstakerne i gjennomsnitt kan få en reallønnsvekst på 1,6 pst.

Hvorvidt anslagene for lønns- og prisvekst i Revidert nasjonalbudsjett slår til, gjenstår å se. Regjeringens lønnsanslag er likt med ramma i frontfagsoppgjøret som så langt er fulgt opp i andre store forhandlingsområder. Prisanslaget i RNB på 2,8 pst ligger 0,1 prosentpoeng over TBUs og SSBs siste anslag på 2,7 pst, begge fra mars 2025.

Tabell 2: Anslag realinntektsvekst for lønnstakere og alderspensjonister i 2025

Forventet lønnsvekst i RNB	4,4 pst.
Forventet prisvekst i RNB	2,8 pst.
Årsvekst alderspensjonene	3,4 pst.
Forventet reallønnsvekst	1,6 pst.
Forventet realinntektsvekst for enslig alderspensjonist	0,6 pst

Minstepensjonen målt i grunnbeløp (G)

Minstepensjonen ble lagt om med ny opptjeningsmodell i folketrygden. De som er født i 1953 eller tidligere beholder gammel minstepensjon som nå kalles «minste pensjonsnivå». De som er født i 1963 eller seinere får ny minstepensjon som kalles «garantipensjon». De som er født 1954-1962 får en veid minsteytelse, f.eks. får 1962-kullet 9/10 etter ny modell og 1/10 etter gammel modell.

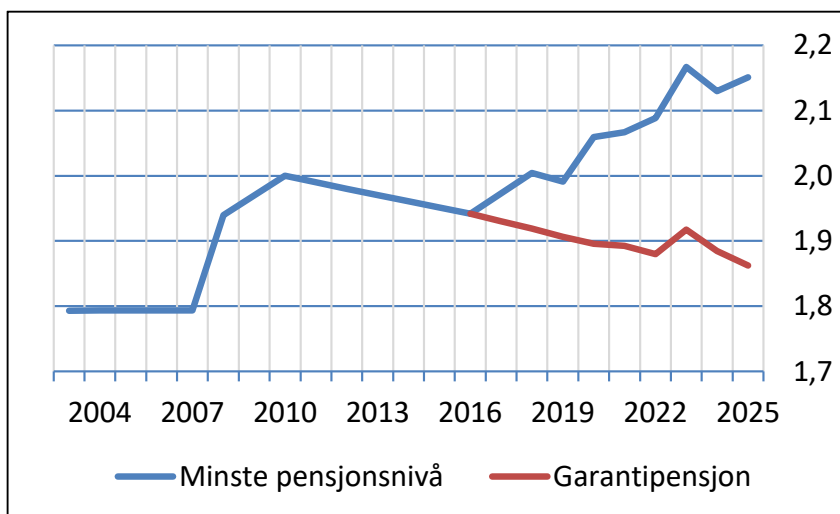
Modellene er svært forskjellige. Den gamle modellen har full avkorting av opptjent tilleggspensjon opp til nær 4 G, slik at mange med lange yrkeskarrierer, men relativt lav lønn, ikke får noe mer enn minstepensjon i folketrygden («minstepensjonsfella»). Den nye modellen gir opptjening fra første krone, men garantipensjonen avkortes med 80 pst mot opptjent inntekstspensjon slik at summen av garantipensjon og inntekstspensjon øker svakt med stigende inntekt fram til en inntekt på rundt 5 G. Etter dette inntektsnivået er garantipensjonen avkortet fullt ut, og personen vil bare motta inntekstspensjon.

I ny folketrygd gir all arbeidsinntekt, mottak av uføretrygd, AAP, dagpenger, sykepenger samt førstegangstjeneste og omsorgsarbeid opptjening av inntekstspensjon og bidrar til at samlet folketrygd blir høyere enn nivået på uavkortet garantipensjon.

Nivået på garantipensjonen ble fastsatt første gang i 2016, fordi 1954-kullet da var 62 år og kunne motta 1/10 garantipensjon som del av en minstepensjon i folketrygden. For å sammenlikne den gamle minstepensjonen med den nye garantipensjonen, må vi se hvordan disse ytelsene er regulert de siste årene. Den gamle minstepensjonen (minste pensjonsnivå) for enslige målt i antall G, gikk pga. levealdersjusteringen ned fra 2 G i 2010 til 1,94 G 1. mai 2016. Etter dette har Stortinget vedtatt suksessive økninger: Økninger på 4000 kroner 1. september i både 2016, 2017 og 2019 holdt minste pensjonsnivå på om lag 2 G i årene 2017-2020. I 2021 økte minste pensjonsnivå for enslige med 4000 kroner fra 1. mai (etterbetalt fra 1. mai 2020) og ytterligere med 5000 kroner fra 1. juli 2021. Fra 1. januar 2023 økte minste pensjonsnivå med nye 4000 kroner. Og fra 1.5.2025 gis en ekstraøkning på 6000 kroner.

De særskilte økningene i minste pensjonsnivå har kommet på toppen av reguleringene i forbindelse med trygdeoppgjørene. Etter 2019 har dette gitt en betydelig økning i minste pensjonsnivå ut over et nivå på 2 G. Fra 1. mai 2025 ligger minste pensjonsnivå på 2,15 G og målt som gjennomsnitt for 2025 blir nivået 2,14 G. Garantipensjonen har derimot ikke hatt noen ekstraordinære økninger ut over den vanlige reguleringen. Dette har ført til en økende avstand i nivå mellom minste pensjonsnivå og garantipensjon. Etter trygdeoppgjøret i 2025 anslås garantipensjonen å ligge på 1,86 G og avstanden til minste pensjonsnivå vil være 0,29 G tilsvarende 37 746 kroner, se figur 1.

Figur 1: Minste pensjonsnivå og garantipensjon målt i antall grunnbeløp 1. mai i årene 2003-2025

Må jobbe fulltid i mange år for å få mer enn gammel minstepensjon ved 67 år

For å vurdere hvor god den nye garantipensjonen er, sammenliknet med den gamle minstepensjonen, kan en se på hvor mye en person født i 1963 som tar ut folketrygd ved 67 år må jobbe for at summen av garantipensjon og opptjent inntektpensjon i folketrygden er høyere enn 38.000 kroner (forskjellen mellom minste pensjonsnivå og nivå på garantipensjon etter årets trygdedrøftinger).

Svaret er over 25 år med en gjennomsnittlig fulltidsinntekt på 5 G (gjennomsnittlig fulltidsinntekt i kommunesektoren). Årsaken til at det tar så lang tid er avkorting av garantipensjonen med 80 pst av opptjent inntektpensjon i folketrygden. Personer født i 1963 eller senere må med andre ord jobbe mange år før folketrygden blir bedre enn den gamle minstepensjonen.

Krav til lønnsinntekt for å ta ut alderspensjon fra 62 år

Stortingets ekstraordinære økninger i minstepensjonen (minste pensjonsnivå) har ikke fulgt intensjonen med Pensjonsreformen. Ifølge denne skulle også minstepensjonister vente med å ta ut pensjon etter 67 år om de ønsket å opprettholde en «like god» pensjon. I 2050 skulle minstepensjonen ifølge pensjonsreformen, hvis den fortsatt kunne tas ut ved 67 år, være nede i 1,6 G. Alternativt måtte minstepensjonisten for å få en like god pensjon som i dag, vente med å ta ut pensjonen på samme måte som arbeidstakerne.

Med pensjonsavtalen på Stortinget fra februar 2024, vil alle aldersgrenser i folketrygden øke med økende levealder. Det vil også gjelde for minstepensjonen slik at de som er født i 1973 f.eks. ikke vil kunne ta ut minsteytelsen før 68 år (så sant de ikke har nok opptjening til å gjøre det tidligere, se under). Regelverket er ennå ikke vedtatt av Stortinget.

Økt minstepensjon har tatt fra titalls tusen arbeidstakere mulighetene til å ta ut pensjon fra 62 år. En som jobber i en AFP-virksomhet og er født i 1963 (62 år i 2025) må f.eks. ha jobbet i 40 år fra han eller hun er 22 år med en årlig inntekt på 323.000 kroner for å kunne ta ut alderspensjon ved 62 år. Jobber du i en virksomhet som ikke har AFP, er det tilsvarende inntektskravet 656.000 kroner. Øker du alderen for yrkesstart fra 22 til 27 år, øker kravet til årlig inntekt for å gå av ved fylte 62 år med 14 prosent for de som er født i 1963 og omfattet av AFP.

Tabell 3: Krav til lønnsinntekt fra 22 år for å ta ut alderspensjon ved 62-64 år, 2024-kroner

Alder	Virksomhet med AFP		Virksomhet uten AFP	
	1963	1966	1963	1966
62	323 000	312 000	656 000	640 000
63	250 000	241 000	510 000	495 000
64	183 000	177 000	369 000	360 000

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Regulering av grunnbeløpet

Det er enighet mellom regjeringen og organisasjonene om reguleringen av grunnbeløpet. Til grunn for reguleringen av grunnbeløpet har vi et anslag på årets lønnsvekst på 4,4 pst og et avvik på 0,4 pst fra 2024. Samlet årslønnsvekst (SL) som skal ligge til grunn for reguleringen av grunnbeløpet blir da:

$$SL = [(1+0,044) * (1+0,004) - 1] \times 100 = 4,82 \text{ pst}$$

Det er enighet om at grunnbeløpet skal reguleres med 4,82 pst på årsbasis. Gjennomsnittlig G i 2025 blir da:

$$G \text{ 2025} = G \text{ 2024} * 1,0482 = 122.225 \text{ kr} * 1,0482 = 128.116 \text{ kr}$$

Ny G per 1. mai 2025 blir da x i følgende formel:

$$\begin{aligned} (4/12) * G \text{ 1. mai 2024} + (8/12) * x &= G \text{ 2025} \\ (4/12) * 124.028 \text{ kr} + (8/12) * x &= 128.116 \text{ kr} \\ G \text{ 1. mai 2025} = x &= 130.160 \text{ kr} \end{aligned}$$

Økningen i G per 1. mai 2025 blir da i kroner og prosent:

$$\begin{aligned} 130.160 - 124.028 &= 6.132 \text{ kr} \\ 100 * (130.160/124.028 - 1) &= 4,94 \text{ pst} \end{aligned}$$

Da er trygdedrøftingene «slutt», etter dette er det formelt forskriften som bestemmer.

Regulering av alderspensjon

Alderspensjonen skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst korrigert for avvik i foregående trygdeoppgjør. Det er enighet om å legge anslagene for forventet lønns- og prisvekst fra Revidert nasjonalbudsjett 2025 til grunn i reguleringen:

- RNBs anslag på lønnsveksten fra 2024 til 2025: 4,4 pst.
- RNBs anslag på konsumprisveksten fra 2024 til 2025: 2,8 pst

I tillegg skal det etterreguleres for avvik to år bakover i tid for lønnsveksten og ett år tilbake for prisveksten. Regjeringen og alle organisasjonene unntatt Pensjonistforbundet, SAKO-samarbeidet og SAFO (se bak) var i trygdedrøftingene 2025 enige om at reguleringsforskriften skulle brukes fullt ut og at det skulle justeres for anslått lønns- og prisvekst i 2024-drøftingene. Lønnsvekstanslaget to år tilbake i tid var ikke endret.

For å finne gjennomsnittet av lønns- og prisveksten, trenger vi «samlet lønnsvekst» (SL) og «samlet prisvekst» (SP) i 2025. Samlet lønnsvekst kjenner vi fra reguleringen av grunnbeløp:

$$SL = 4,82 \text{ pst}$$

Samlet prisvekst skal ta hensyn til at prisveksten i 2024 ble anslått 0,8 prosentpoeng for høyt. Samlet prisvekst blir da:

$$SP = [(1+0,028) \times (1-0,008) - 1] \times 100 = 1,98 \text{ pst}$$

Gjennomsnittet av samlet lønnsvekst og samlet prisvekst fra 2024 til 2025 blir:

$$Y2 = (4,82 \text{ pst} + 1,98 \text{ pst})/2 = 3,40 \text{ pst}$$

Og den prosentvise veksten i alderspensjon fra 1. mai 2025 (P2) kan uttrykkes ved hjelp av den prosentvise årlige veksten i alderspensjon fra 2024 til 2025 (Y2) og den prosentvise veksten i alderspensjon fra 1. mai 2024 (P1) som var 2,76 pst, i følgende formel¹:

$$P2 = [(1+Y2) \times (1+2 \times (1+P1)) / 2 \times (1+P1)] - 3/2 = 3,71 \text{ pst}$$

Regulering av minstepensjon

Det vi i dagligtale kaller minstepensjon («minste pensjonsnivå») gjelder fullt ut bare for de som er født i 1953 eller tidligere. De som er født i 1963 eller etter dette, vil kun få den nye minsteytelsen «garantipensjon». De som er født i 1954-1962 får en minsteytelse som er en vekting av minste pensjonsnivå og garantipensjon.

For de som går på minsteytelser i dag, vil disse bli regulert med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, på samme måte som alderspensjon under utbetaling. I tillegg har Stortinget vedtatt at minste pensjonsnivå skal få en ekstra økning på 6000 kroner fra 1. mai 2025.

For de som mottar den gamle minstepensjonen er satsen før årets trygdeoppgjør 264.134 kroner, mens satsen for garantipensjon er 233.746 kroner. Nye satser for minste pensjonsnivå og garanti pensjon fra 1. mai 2025 blir hhv. 279.933 og 242.418 kroner.

De som er født i 1958 er 67 år i år, disse får en veid minsteytelse på 261.176 kroner (vektet 5 år minste pensjonsnivå og 5 år garantipensjon).

De nye minsteytelsene fra 1. mai 2025 blir:

Tabell 4: Regulering av satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjon

	Sats før reguleringen	Prosentvis økning 1. mai	Særskilt økning 1. mai	Økning i kroner 1. mai	Ny sats etter reguleringen
Minste pensjonsnivå	264 134	3,71	6000	15 799	279 933
Garantipensjon	233 746	3,71		8 672	242 418

¹ For utledning av formelen se Meld. St. (2023-2024) Regulering av pensjonar i 2024 og inntektshøve for pensjonistar eller Unios notatserie nr. 3/2022 Trygdeoppgjøret 2022.

Krav og tilbud i trygdedrøftingene 2025

De åtte organisasjonene Unio, LO, FFO, Akademikerne, YS, LOP, Forsvarets seniorforbund og Senior Norge, som til sammen representerer 2 ½ millioner arbeidstakere, trygdede og pensjonister, hadde felles krav i trygdedrøftingene 2025.

Reguleringen av løpende alderspensjoner med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst vil over tid gi alderspensjonistene halvparten av den realinntektsøkningen som lønnstakerne har. De åtte organisasjonene krevde i 2025 etterregulering for avvikene mellom anslått og faktisk lønns- og prisvekst i fjor. Kravet ble overlevert 19. mai 2025:

«Krav fra Unio, FFO, LO, Akademikerne, YS, Forsvarets seniorforbund, Senior Norge og LOP i trygdedrøftingene 2025

Organisasjonene Unio, FFO, LO, Akademikerne, YS, Forsvarets seniorforbund, Senior Norge og LOP legger til grunn at grunnbeløpet for 2025 etterreguleres med 0,4 pst som er avviket mellom anslått lønnsvekst i 2024 i fjorårets trygdeoppgjør og nasjonalregnskapets siste anslag på lønnsveksten i 2024.

Organisasjonene legger videre til grunn at reguleringen av løpende pensjoner i 2025 skal gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten og etterreguleres med for avvik i 2024 i henhold til reguleringsforskriften. I tillegg til avviket for lønnsveksten i 2024 ble prisveksten anslått 0,8 pst for høyt i oppgjøret i 2024.

Organisasjonene krever derfor at det i trygdedrøftingene for 2025 skal tas hensyn til et avvik i lønnsveksten i 2024 på 0,4 pst og et avvik i prisveksten på -0,8 pst.»

LOP, Landsforbundet for offentlige pensjonister, stadfestet ved sin deltakelse i de åtte organisasjonenes felles krav i år at de, som de gjorde i 2023 for første gang, at løpende alderspensjoner skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. LOP har før 2023 primært krevd lønnsregulering av alderspensjonene.

Pensjonistforbundet og andre organisasjoner som tidligere har krevd lønnsregulering av løpende pensjoner krever nå at alderspensjonene samlet må reguleres om lag som lønnsveksten. Pensjonistforbundet vil ha forhandlinger som i lønnsoppgjørene, slik at ramma («om lag lik lønnsveksten») kan fordeles med et kronetillegg i bunn for lave og middels pensjoner og et (lavere) prosenttillegg over et visst nivå. Pensjonistforbundet viser til årets frontfagsoppgjør hvor alle med lønnsinntekt under om lag 500 000 kroner fikk kronetillegg. Om dette nivået overføres til alderspensjonene (litt uklart i kravet), ville dette gitt klart lavere prosentvis vekst i alderspensjonene for store pensjonistgrupper fordi det blir forholdsvis langt flere som fanges opp av et kronetillegg blant pensjonistene enn blant lønnstakerne. Troen på å få «forhandlingsretten tilbake» er derimot ikke stor. Pensjonistforbundet ber derfor Stortinget ta initiativ til å øke minsteytelsene i tillegg til den vanlige reguleringen, noe Stortinget jo har gjort ved en rekke anledninger, også for 2025.

Regjeringens tilbud

Regjeringen anslår i Revidert nasjonalbudsjett 2025 lønnsveksten til 4,4 pst og prisveksten til 2,8 pst. Arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna la fram regjeringens tilbud, dette holdt seg strikt til reguleringsforskriften, dvs. at det skulle kompenseres for at lønnsveksten ble anslått 0,4 pst for lavt og prisveksten 0,8 pst for høyt i oppgjøret i 2024. Formelt var tilbudet en regulering av grunnbeløpet på årsbasis på 4,82 pst. Alle andre beløp og økninger følger av reguleringsforskriften og er ikke grunnlag for drøftinger.

Protokollen

Samtlige organisasjoner skrev under protokollen fra årets trygdedrøftinger.

De åtte organisasjonene Unio, LO, FFO, Akademikerne, YS, LOP, Forsvarets seniorforbund og Senior Norge, som hadde felles krav, hadde ingen protokolltilførsel da kravet og regjeringens tilbud var identiske. Det er viktig å minne om at trygdedrøftingene ikke er forhandlinger, de er knapt drøftinger, alt bestemmes av reguleringsforskriften.

Pensjonistforbundet gjentar sitt krav om at pensjonene samlet sett må reguleres med lønnsveksten.

Vedlegg 1: Reguleringsforskriften

Forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 6. mai 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 1-4, § 4-4 femte ledd, § 19-14 og § 20-18. Fremmet av Arbeidsdepartementet. Endret ved forskrifter 11 mai 2012 nr. 414, 5 des 2014 nr. 1513, 4 sep 2020 nr. 1718, 30 april 2021 nr. 1322, 19 nov 2021 nr. 3225 (med virkning fra 1 mai 2021), 1 april 2022 nr. 501.

§ 1. Virkeområde

Forskriften inneholder nærmere bestemmelser om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved reguleringen av

- a. grunnbeløpet etter folketrygdloven § 1-4 første ledd,
- b. restpensjon etter folketrygdloven § 19-14 første ledd,
- c. pensjon under utbetaling etter folketrygdloven § 19-14 andre ledd,
- d. satsene for minste pensjonsnivå etter folketrygdloven § 19-14 tredje ledd,
- e. pensjonsbeholdning etter folketrygdloven § 20-18 første ledd,
- f. pensjon under utbetaling etter folketrygdloven § 20-18 andre ledd og
- g. satsene for garantipensjon etter folketrygdloven § 20-18 tredje ledd.

§ 2. Lønnsvekst i reguleringsåret og avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste to år

Til grunn for reguleringen legges forventet lønnsutvikling i reguleringsåret, justert for eventuelt avvik mellom forventet og faktisk lønnsutvikling siste to år.

Forventet lønnsutvikling i reguleringsåret settes lik regjeringens anslag for veksten i gjennomsnittlig årslønn for alle sektorer slik det framkommer i revidert nasjonalbudsjett.

Faktisk lønnsutvikling for siste to år settes til veksten i gjennomsnittlig årslønn for lønnstakere under ett ifølge nasjonalregnskapet fra Statistisk sentralbyrå.

Det skal vurderes om det foreligger særlige forhold som har påvirket lønnsutviklingen for enkeltgrupper, og om effekten av dette skal holdes utenfor ved beregningen av lønnsveksten.

Endret ved forskrifter 11 mai 2012 nr. 414 (i kraft straks med virkning fra 1 mai 2012), 1 april 2022 nr. 501.

§ 2a. Særskilt om fastsettelse av forventet lønnsutvikling for 2020

Forventet lønnsutvikling for 2020 settes til 1,7 prosent.

Tilføyd ved forskrift 4 sep 2020 nr. 1718.

§ 3. Beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved reguleringen

Dersom den faktiske lønnsveksten er høyere eller lavere enn forventet lønnsvekst siste to år (avvik), skal det fastsettes en samlet lønnsvekst for forventet lønnsutvikling, justert for avviket. Ved fastsettelsen av den samlede prosentvise årslønnsveksten (sl) skal det først tas hensyn til avvikene (a1 og a2) i prosentpoeng og deretter til den forventede prosentvise lønnsvekst (f) i inneværende år: $sl = ((1 + a1/100) \times (1 + a2/100) \times (1 + f/100) - 1) \times 100$.

Samlet årslønnsvekst, avvik og forventet lønnsvekst fastsettes i prosent med to desimaler.

Nytt grunnbeløp fra 1. mai settes slik at den prosentvise veksten i det gjennomsnittlige grunnbeløpet fra forrige kalenderår til inneværende kalenderår blir lik samlet årslønnsvekst.

Med lønnsveksten etter § 1 menes den prosentvise økningen i grunnbeløpet fra april til mai i inneværende år som følger av beregningen omtalt ovenfor. Lønnsveksten fastsettes med to desimaler.

Endret ved forskrift 11 mai 2012 nr. 414 (i kraft straks med virkning fra 1 mai 2012).

§ 3a. Lønnsvekst som skal benyttes ved reguleringen i 2021

Lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av folketrygdens alderspensjon under utbetaling etter § 19-14 andre ledd og § 20-18 andre ledd i 2021, fastsettes slik at pensjonene ved regulering får en vekst tilsvarende det som er nødvendig for at årsveksten blir lik årsveksten i grunnbeløpet. Lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av minsteytelsene etter § 19-14 tredje ledd og § 20-18 tredje ledd i 2021, fastsettes slik at reguleringen fra 1. mai 2021 blir lik reguleringen fra 1. mai 2021 etter første punktum.

Første ledd gjelder også ytelser fra lovfestede offentlige tjenstepensjonsordninger som reguleres med et fast fratrekk med 0,75 prosent. Det samme gjelder ytelser som reguleres med et fast fratrekk med 0,75 prosent etter lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer, lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner, lov om 13. desember 1946 nr. 22 krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner, lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd og forskrift 23. august 2013 nr. 1006 om pensjonsordning for sametingsrepresentanter.

Tilføyd ved forskrift 30 april 2021 nr. 1322, endret ved forskrift 19 nov 2021 nr. 3225 (med virkning fra 1 mai 2021).

§ 4. Prisvekst i reguleringsåret og avvik mellom forventet og faktisk prisvekst året før reguleringsåret

Til grunn for reguleringen legges forventet prisvekst i reguleringsåret justert for eventuelle avvik mellom forventet og faktisk prisvekst året før reguleringsåret. Forventet prisvekst settes lik anslaget i konsumprisene slik det framkommer i revidert nasjonalbudsjett. Faktisk prisvekst for året før reguleringsåret settes lik veksten i konsumprisindeksen (KPI) fastsatt av Statistisk sentralbyrå.

Tilføyd ved forskrift 1 april 2022 nr. 501.

§ 5. Drøfting med organisasjonene

Før fastsetting av lønnsveksten som skal benyttes i reguleringen av grunnbeløpet og alderspensjonen, skal tallgrunnlaget som beskrevet i § 2 drøftes med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner. Med pensjonistenes organisasjoner menes organisasjoner som får statstilskudd etter forskrift 31. oktober 2012 nr. 1016 om tilskudd til pensjonistenes organisasjoner.

Endret ved forskrifter 5 des 2014 nr. 1513, 1 april 2022 nr. 501 (tidligere § 4).

§ 6. Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft 1. mai 2011.

Endret ved forskrift 1 april 2022 nr. 501 (tidligere § 5)

Vedlegg 2: Historien om G og utviklingen i pensjonene

Den historiske statistikken viser at veksten i grunnbeløpet/alderspensionene har ligget betydelig under veksten i lønningene. Underreguleringen av løpende pensjoner i folketrygden er derfor ikke noe nytt som kom med Pensjonsreformen.

Fra folketrygdens start i 1967 til 2003 har det vært en sammenhengende underregulering av pensjonene. I 2003 lagde Stortinget nye retningslinjer for reguleringen. Her het det at *"pensjonister med folketrygdpensjon (skal ha) en inntektsutvikling minst på linje med utviklingen for yrkesaktive".* Selv i perioden 2003-2010 ble det en svak underregulering på gjennomsnittlig 0,1 prosentpoeng per år. Rett etter at Stortinget vedtok de nye retningslinjene i 2003 la Pensjonskommisjonen fram sin rapport, da sluttet Stortingets seg til prinsippet om fast underregulering som en del av innstramningstiltakene. Stortinget valgte samtidig en folketrygd som etter 40 års opptjening (og før levealdersjustering) var litt bedre enn den gamle folketrygden. Den nye reguleringen ble benyttet første gang i trygdeoppgjøret 2011. Etter mange års kritikk pga. lav reallønnsvekst og ditto svak regulering av alderspensjonene, vedtok Stortinget at alderspensjonene skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst fra 2021 (i praksis fullt og helt først fra 2023).

Tabell 1: Gjennomsnittlig årlig vekst i lønn per normalårsverk, konsumpris og grunnbeløp/alderspension 1967-2025*

	70-79	80-89	90-99	00-09	67-2025	03-10	11-20	14-21	22-25
Lønnsvekst	10,7	8,5	4,5	4,7	6,2	4,4	3,1	2,9	4,9
Konsumprisvekst	8,4	8,3	2,4	2,1	4,5	2,0	2,0	2,4	4,3
Alderspensionsvekst	9,1	7,8	3,7	4,5	5,5	4,3	2,3	2,1	4,6
Realvekst årslønn	2,3	0,2	2,0	2,6	1,7	2,4	1,2	0,5	0,6
Realvekst alderspensjon	0,7	-0,5	1,3	2,4	1,0	2,3	0,3	-0,3	0,3

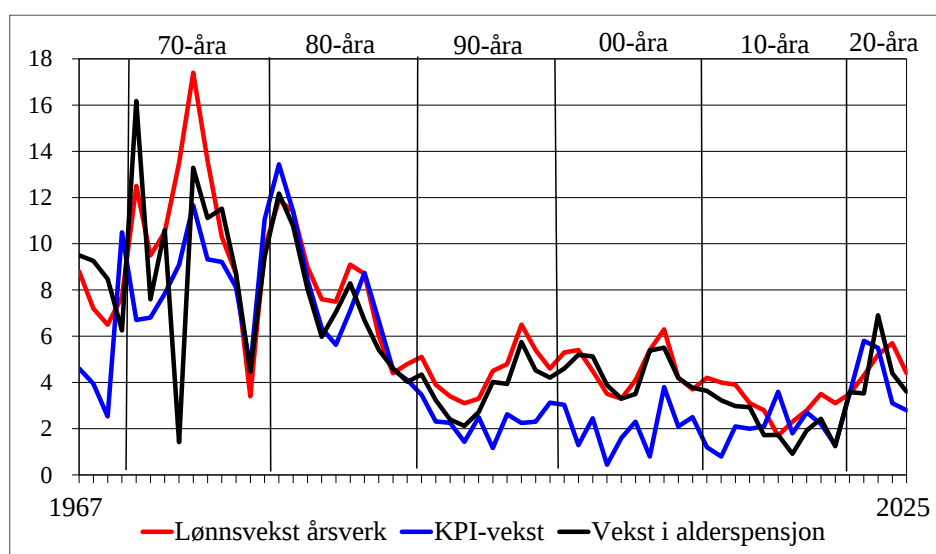
* Fra 1967-2003 følger alderspensjonene veksten i grunnbeløpet (og grunnbeløpet er underregulert i forhold til lønnsveksten), fra 2004-2010 følger alderspensjonene lønnsveksten og fra 2011-2020 er det en fast underregulering (0,75 pst) i forhold til lønnsveksten. Fra 2022 reguleres alderspensjonene med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. For 2025 er det brukt RNBs anslag for lønns- og prisvekst.

Av tabell 1 og figurene 1 og 2 ser vi at:

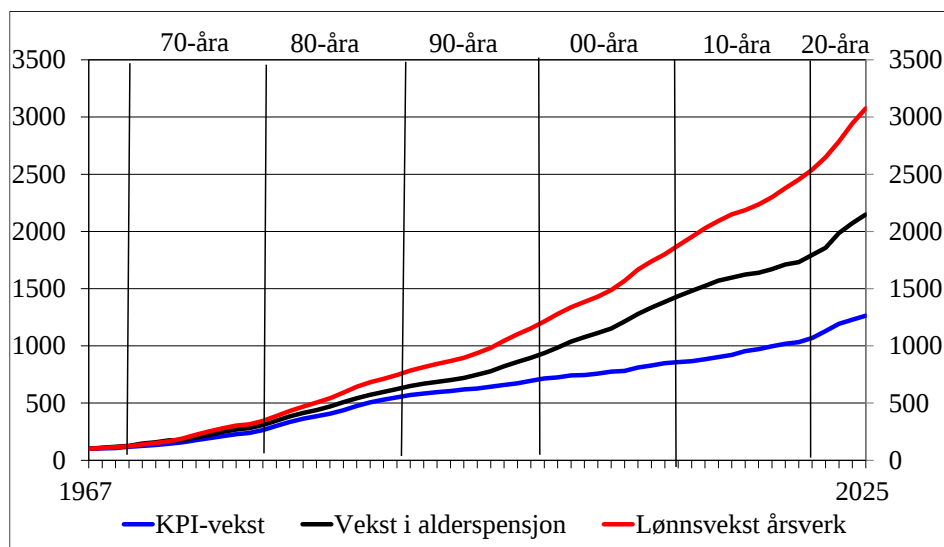
- 70-tallet var preget at høy lønns- og prisvekst. Alderspensionene hadde en utvikling som sikret pensjonistene om lag en tredel av den realvekst i inntekt som de yrkesaktive hadde.
- 80-tallet var "det tapte tiår". Reallønningene sto nesten stille, og pensjonistenes alderspensjoner gikk reelt ned med gjennomsnittlig ½ pst per år.
- 90-tallet hadde et lavere nominelt forløp med god realinntektsvekst. Pensjonistene sikres noe over halvparten av den realinntektsveksten de yrkesaktive hadde.
- 2003-2010 er eneste periode hvor veksten i alderspensjonene følger lønnsveksten. Både lønnstakere og pensjonister sikres i denne perioden en historisk god inntektsutvikling.
- 2011-2020 er det fast (forskriftsfestet) underregulering («0,75 pst») av alderspensjonene. Tanken bak var at alderspensjonene skulle få halvparten av den realinntektsvekst lønnstakerne får. Resultatet er dårligere. Alderspensionene økte reelt med om lag en fjerdedel av reallønnsveksten i denne perioden.

- 2014-2021 under regjeringen Solberg, som holdt hardnakket på «minus 0,75-regimet», ble alderspensjonene i gjennomsnitt redusert reelt med 0,3 pst per år.
- Fra 2022/23 reguleres alderspensjonene med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. For årene 2022-2025 anslås alderspensjonene reelt å øke med halvparten av reallønnsveksten.
- Over hele perioden fra 1967 til 2025 ser vi at den gjennomsnittlige realveksten i alderspensjonene har vært litt over 60 pst av realveksten i lønningene. Det er særlig perioden fra midten av 90-tallet til 2010 som ga pensjonene en gunstig utvikling. Mens det er motsatt for 80-tallet og årene 2014-22.

Figur 1: Vekst i lønn per normalårsverk (nasjonalregnskapet), konsumprisvekst og vekst i grunnbeløpet/alderspensjonene, 1967-2025, prosent fra året før

Figur 2: Akkumulert prosentvis vekst i lønn per normalårsverk, konsumpris og grunnbeløp/alderspensjon, 1967-2025, 1967 = 100

Vedlegg 3: Trygdedrøftingsavtalen av 2022

**Avtale mellom
regjeringen
og
pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner
om regulering av folketrygdens grunnbeløp og pensjoner**

1. Formål

Folketrygdens grunnbeløp og pensjoner skal i henhold til folketrygdloven §§ 1-4, 19-14 og 20-18 være gjenstand for årlig regulering. I tråd med forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden, fastsatt ved kongelig resolusjon, skal det tallgrunnlaget som benyttes ved reguleringen drøftes med pensjonistenes, de funksjonshemmedes og arbeidstakernes organisasjoner.

Formålet med denne avtalen er så langt det er mulig å sikre en felles forståelse mellom de undertegnede partene, av de forutsetninger som skal legges til grunn for reguleringen. Det skal også vurderes om det foreligger særlige forhold som det eventuelt skal tas hensyn til.

2. Representasjon

Drøftingen av det aktuelle tallgrunnlaget skal skje i møter mellom avtalepartene.

Organisasjonene kan stille slik representasjon:

▪ Pensjonistforbundet (SAKO-samarbeidet)	inntil 10 deltakere
▪ Senior Norge	inntil 2 deltakere
▪ Forsvarets seniorforbund	inntil 2 deltakere
▪ Landsforbundet for offentlige pensjonister	inntil 2 deltakere
▪ Funksjonshemmedes fellesorganisasjon	inntil 4 deltakere
▪ Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner	inntil 2 deltakere
▪ Landsorganisasjonen i Norge	inntil 2 deltakere
▪ Unio	inntil 2 deltakere
▪ Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund	inntil 2 deltakere
▪ Akademikerne	inntil 2 deltakere

Organisasjonene kan i tillegg stille med rådgivere. Arbeids- og inkluderingsministeren leder møtene på vegne av regjeringen.

3. Gjennomføring

I forkant av de årlige reguleringene gjennomgår organisasjonene og embetsverket i Arbeids- og sosialdepartementet rapporten "Om grunnlaget for inntektsoppgjørene" fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), der blant annet gjennomsnittlig årslønnsvekst for lønnstakere under ett, samt prisvekst for foregående år, er gjengitt.

De årlige drøftingene gjennomføres i mai måned, etter at revidert nasjonalbudsjett er lagt fram, der regjeringens anslag for gjennomsnittlig årslønnsvekst for alle sektorer i inneværende år, samt anslått prisvekst, framkommer. Det avholdes to møter. På første møte legger organisasjonene fram sine forslag, og partene tar opp eventuelle særlige forhold som det eventuelt skal tas hensyn til. På det andre møtet drøftes tallgrunnlaget, herunder om det skal tas hensyn til særlige forhold som eventuelt ble tatt opp i første møte.

Det føres protokoll fra møtene mellom avtalepartene. Protokollen skal følge sakens dokumenter til Stortinget.

4. Ikrafttredelse og oppsigelse mv.

Denne avtalen trer i kraft straks og gjelder til og med 20. juni 2023 og videre for ett år om gangen hvis ikke en av partene sier den opp med minst tre måneders varsel. Fra samme tid opphører avtale datert 28. november 2014.

Oslo, 20. juni 2022

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Pensjonistforbundet

Senior Norge

Forsvarets seniorforbund

Landsforbundet for offentlig pensjonister

Funksjonshemmedes felleorganisasjon

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner

Landsorganisasjonen i Norge

Unio

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Akademikerne

Unio har over 400.000 medlemmer: lærere, lektorer, førskolelærere, sykepleiere, forskere, politi, prester, fysioterapeuter, ergoterapeuter, diakoner, kateketer, skatterevisorer, konsulenter, ledere, radiografer, maskinister, bibliotekarer, tannpleiere og logopeder

Unio vil sikre og videreutvikle velferdsstaten og samfunnets fellesverdier :
sikre full sysselsetting : øke forskningen : kjempe mot offentlig fattigdom og
privatisering av sentrale offentlige tjenester : øke verdsettingen av
utdanningsgrupper i offentlig sektor : sikre gode trygde- og
pensjonsordninger

Unio

UTDANNINGS
FORBUNDET

**FORSKER
FORBUNDET**

POLITIETS
FELLESLFORBUND

ergoterapeutene

Skattereviseorenes
Forening

